

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

จำปาตะสตูล

ทะเบียนเลขที่ สช 62100123

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครอง
สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จำปาตะสตูล คำขอเลขที่ 61100181
ทะเบียนเลขที่ สช 62100123 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 4 มิถุนายน 2561

ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2562

(นายทศพล ทังสุบุตร)

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

จำปาตะสตูล

- (1) เลขที่คำขอ 61100181 ทะเบียนเลขที่ สช 62100123
- (2) วันที่ยื่นคำขอ 4 มิถุนายน 2561 วันที่ขึ้นทะเบียน 4 มิถุนายน 2561
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน
- จังหวัดสตูล
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล
 - ชมรมไม้ผล อำเภอควนโดน
- ที่อยู่
- ศาลากลางจังหวัดสตูล ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
 - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
 - 128 หมู่ 9 ตำบลควนสตอ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
- (4) รายการสินค้า จำปาตะสด

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

จำปาตะสตูล (SATUN CHAMPEDAK) หมายถึง จำปาตะที่มีผลรูปทรงกระบอก เปลือกบาง เนื้อมีสีเหลืองอมส้ม (สีจำปา) สีเหลืองทอง หรือสีเหลืองนวล เนื้อหนา รสชาติหวานหอม และมีกลิ่นหอม ซึ่งปลูกในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอควนโดน อำเภอควนกาหลง อำเภอกาบัง อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า และอำเภอมะนัง ของจังหวัดสตูล

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์จำปาตะสตูล

- พันธุ์การค้า เช่น พันธุ์ขวัญสตูล พันธุ์สตูลสีทอง พันธุ์น้ำดอกไม้ พันธุ์ทองเกษตร พันธุ์ดอกโดน และพันธุ์วังทอง เป็นต้น
- พันธุ์พื้นเมือง

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ผล ผลรูปทรง กระบอก ยาว ผลสุกเปลือกผลจะนิ่ม สีเปลือกเป็นสีน้ำตาลอมเหลือง เปลือกบาง ผิวตึง หนามเรียบ
- เนื้อ เนื้อมีสีเหลืองอมส้ม (สีจำปา) สีเหลืองทอง เหลืองนวล จำนวนยวงต่อผลมาก ยวงใหญ่ แกนยวงเล็ก ลักษณะเนื้อจะหนา เส้นใยน้อย ไม่เป็นแฉง เมล็ดเล็ก และชั่งน้อย
- รสชาติ รสหวานหอม ไม่แฉะ ฉ่ำน้ำ มีกลิ่นปานกลาง

(3) ลักษณะทางเคมี

- ค่าความหวานอยู่ในช่วง 21 - 32 องศาบริกซ์

(4) ลักษณะเฉพาะของแต่ละพันธุ์

- พันธุ์ขวัญสตูล ผลมีขนาดปานกลาง ผลเป็นรูปทรงกระบอก เมื่อสุกเต็มที่แล้ว หนามค่อนข้างเรียบ ร่องหนามชัด เห็นชัดเจน ยวงใหญ่ เนื้อมีสีเหลืองส้ม (จำปา) ค่อนข้างหนา รสหวาน มีกลิ่นไม่จัด เปลือกบาง เมล็ดค่อนข้างเล็ก แขนยวงเล็ก ยวงติดกับแกนออกมาเกือบทั้งหมดเมื่อผ่าผลเพื่อบริโภค

- พันธุ์สตูลสีทอง ผลมีขนาดปานกลาง ผลเป็นรูปทรงกระบอก เมื่อสุกเต็มที่แล้ว หนามแหลม หนูนชัดเจน เปลือกบาง ยวงขนาดปานกลาง เนื้อมีสีส้มเข้ม เนื้อหนา รสหวานน้ำ มีกลิ่นแรง เมล็ดค่อนข้างเล็ก แขนยวงเล็ก ยวงติดกับแกนออกมาเกือบทั้งหมดเมื่อผ่าผลเพื่อบริโภค

- พันธุ์น้ำดอกไม้ ผลขนาดปานกลาง ผลเป็นรูปทรงกระบอก หนามหนูนชัดเจน ยวงแน่น เนื้อหนา มีสีเหลือง

- พันธุ์ทองเกษตร ผลขนาดปานกลาง ผลเป็นรูปทรงกระบอก เมื่อสุกเต็มที่แล้วหนามมีขนาดเล็ก หนามแน่น ยวงขนาดปานกลาง เนื้อมีสีเหลือง เนื้อหนาปานกลาง ยวงติดกับแกนออกมาเกือบทั้งหมดเมื่อผ่าผลเพื่อบริโภค

- พันธุ์ดอกโตน ผลขนาดปานกลาง ผลเป็นรูปทรงกระบอก หนามหนูน ยวงเยอะ เนื้อแห้ง เนื้อหนาปานกลาง

- พันธุ์วังทอง ผลขนาดปานกลาง เปลือกบางแข็ง ยวงขนาดปานกลาง เนื้อมีสีเหลือง เนื้อแห้ง และหนาปานกลาง รสชาติหวาน เมื่อผลสุกเก็บได้นาน 2 - 3 วัน

- พันธุ์พื้นเมือง ผลขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ ยวงขนาดเล็กถึงปานกลาง

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) การปลูกจำปาดะสตูล สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี แต่นิยมปลูกในช่วงต้นฤดูฝน เนื่องจากสภาพภูมิอากาศเหมาะสมกับการเจริญเติบโต

(2) ระยะปลูกอยู่ในช่วง 8 - 10 เมตร หลุมปลูกลึก 50 - 100 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(3) ร่องกันหลุมด้วยปุ๋ยที่ผสมกับดินปลูก แล้วใส่ดินที่คลุกเคล้าปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักด้านบนหรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(4) ทิ้งไว้ 3 - 4 สัปดาห์ จึงจะนำต้นพันธุ์ที่แข็งแรงสมบูรณ์จากการเสียบยอด การทาบกิ่ง และการติดตา มาปลูกได้

(5) การใส่ปุ๋ย เพื่อบำรุงหน้าดิน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ปลูก ความสมบูรณ์ของดิน หรือความสมบูรณ์ของต้นจำปาดะ

(6) การให้น้ำ แตกต่างกันไปตามช่วงอายุของต้น หรือขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่

(7) การตัดแต่งและควบคุมทรงพุ่ม ทำการตัดแต่งกิ่งเล็ก หรือกิ่งแห้งตาย และกิ่งเป็นโรคออก หรือตามความเหมาะสมของแต่ละต้น

(8) การป้องกัน หรือกำจัดวัชพืช และศัตรูพืช ใช้วิธีการห่อผลด้วยโครีระ หรือถุงพลาสติก ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ และไม่ควรใช้สารเคมี หรือพ่นสารเคมีแก่ต้นจำปาดะ

การเก็บเกี่ยว

- (1) ตั้งแต่ช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายนของทุกปี
- (2) นับอายุวันเก็บเกี่ยว ประมาณ 110 - 120 วัน หลังดอกบาน หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
- (3) เก็บเกี่ยว ใช้มีดตัดที่ขั้วผล หรือใช้มือปลิดผล

การบรรจุหีบห่อ

- (1) รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า “จำปาตะสตูล” และ/หรือ “SATUN CHAMPEDAK”
- (2) มีการระบุชื่อพันธุ์จำปาตะ ชื่อสวน/เกษตรกร ที่อยู่ติดต่อกันได้

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดด้านตะวันตกของประเทศไทย ทางฝั่งทะเลอันดามัน ระหว่างละติจูดที่ 6 องศา 37 ลิปดา 15 พิลิปดา และลองจิจูดที่ 100 องศา 4 ลิปดา 10 พิลิปดา ตะวันออก สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปมีภูเขาน้อยใหญ่ในตอนล่างและชายฝั่งตะวันตก ทำให้พื้นที่ของจังหวัดค่อยๆ ลาดเอียงลงสู่ทะเลด้านตะวันตกและทิศใต้ มีที่ราบแคบๆ ขนานไปกับชายฝั่งทะเล ถัดจากที่ราบลงไปเป็นป่าชายเลนน้ำเค็ม มีป่าแสมหรือป่าโกงกางอยู่เป็นจำนวนมาก ด้วยสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นภูเขา ส่งผลให้จังหวัดสตูลมีลำน้ำสายสั้นๆ ไหลผ่าน ที่มีต้นน้ำมาจากภูเขาทางทิศเหนือและทิศตะวันออกของจังหวัด

ลักษณะภูมิอากาศ

ร้อนชื้น ฝนตกชุก โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากมหาสมุทรอินเดียเข้าสู่พื้นแผ่นดินใหญ่ หอบไอน้ำเข้ามาปะทะกับทิวเขานครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นทิวเขาที่กั้นทิศทางลมลักษณะแนวเหนือใต้ ทำให้ฝนตกบริเวณพื้นที่ตามแนวภูเขา ช่วงที่มีฝนตกหนักมากที่สุด คือ ระหว่างเดือนสิงหาคม - เดือนตุลาคม มีความชื้นสัมพัทธ์อยู่ในเกณฑ์สูง เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากมรสุมทั้ง 2 ฤดู และลักษณะภูมิประเทศอยู่ใกล้ทะเล มีกระแสลมพัดผ่านตลอดเวลา ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดทั้งปี ประมาณร้อยละ 79

จากลักษณะสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว ส่งผลทำให้สภาพพื้นที่ของจังหวัดสตูลมีดินที่อุดมสมบูรณ์เต็มไปด้วยแร่ธาตุ ซึ่งเกิดจากการสลายตัวของหินชนิดต่างๆ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำ เนื้อดินบนเป็นดินร่วน มีน้ำใต้ดิน จึงทำให้พื้นที่จังหวัดสตูลเหมาะแก่การปลูกจำปาตะ ส่งผลให้จำปาตะสตูล มีรสชาติหวาน กลิ่นหอม เนื้อหนา เมล็ดเล็ก และมีสีสวย

ประวัติความเป็นมา

การปลูกจำปาตะในจังหวัดสตูล สันนิษฐานว่าปลูกกันมานาน ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2483 - 2489) ซึ่งพบหลักฐานในพื้นที่อำเภอควนโดนมีต้นจำปาตะที่มีอายุมากกว่า 80 ปี การปลูกจำปาตะในช่วงแรกๆ นิยมปลูกในบริเวณบ้านเป็นลักษณะสวนผสมผสาน เพื่อไว้บริโภคในครัวเรือน มีการปลูกจำปาตะเชิงพาณิชย์ครั้งแรกที่สวนบริเวณศาลากลาง และพันธุ์จำปาตะที่นำไปขยายพันธุ์ต่อในหลายพื้นที่ก็นำมาจากต้นพันธุ์ที่สวนนี้

ในอดีตจังหวัดสตูลมีคำขวัญประจำจังหวัดว่า “ตะรุเตา ไก่ดำ จำปาตะ คนใจพระงามเลิศเซ็ดสตูล” ซึ่งเป็นสำนวนที่ชนะเลิศการประกวด โดยสมัยนั้นมีการรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ดำ ส่งเสริมการปลูกจำปาตะ และจัดให้มีกิจกรรมประกวดจำปาตะ ต่อมา ปี พ.ศ. 2534 ได้มีการเปลี่ยนคำขวัญใหม่ คือ “สตูลสงบ สะอาด ธรรมชาติบริสุทธิ์” และในปีนั้น จังหวัดสตูลได้มีการจัดงาน “วันจำปาตะและของดีเมืองสตูล” ขึ้นเป็นครั้งแรกที่อำเภอเมืองสตูล และในปี พ.ศ. 2537 ได้เปลี่ยนสถานที่จัดงานเป็นอำเภอควนโดน และจัดเป็นงานประจำจังหวัดมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมให้ปลูกเชิงพาณิชย์มากขึ้น การปลูกจำปาตะจึงเพิ่มมากขึ้น ผู้คนรู้จักและนิยมบริโภคอย่างแพร่หลายทั้งในจังหวัดสตูลและจังหวัดใกล้เคียง ปัจจุบันจำปาตะจัดเป็นไม้ผลที่เป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่นของจังหวัดสตูล สร้างชื่อเสียงและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสตูลเป็นอย่างมาก

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกจำปาตะสตูล ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอควนโดน อำเภอควนกาหลง อำเภอกาบัง อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า และอำเภอมะนัง ของจังหวัดสตูล (รายละเอียดตามแผนที่)

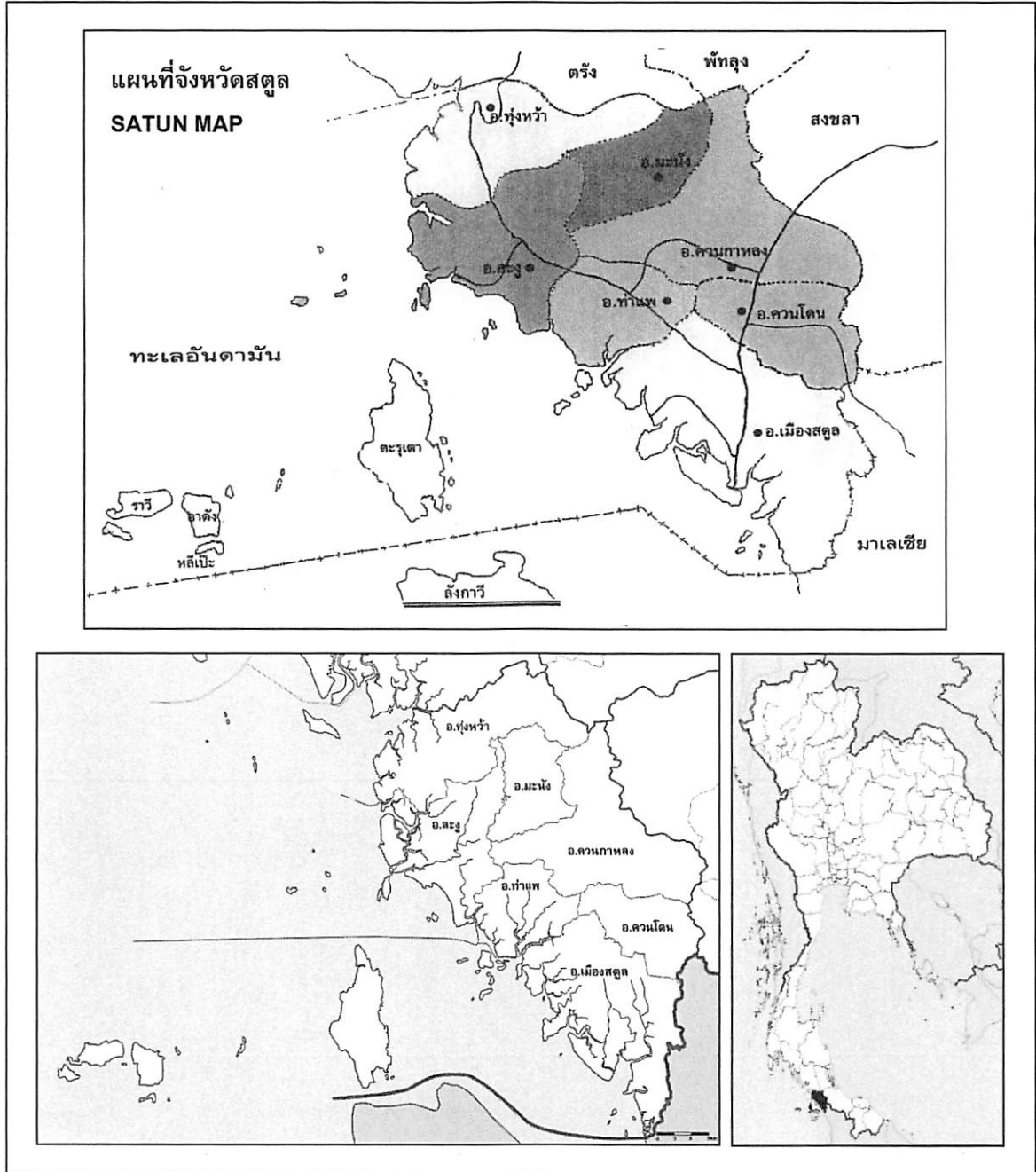
(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) จำปาตะสตูล ต้องปลูกในพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ การขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกจำปาตะสตูล รวมทั้งต้องมีหลักฐานกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จำปาตะสตูล
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จำปาตะสตูล

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ จำปาตะสตูล

ขอบเขตพื้นที่การปลูกจำปาตะสตูล ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอควนโดน อำเภอควนกาหลง อำเภอท่าแพ อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า และอำเภอมะนัง ของจังหวัดสตูล